

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Благомир Кирилов Папазов

относно представения дисертационен труд на тема
**„Изграждане на пространството в пейзажа като изразно средство от
ученици в пети-шести клас“**

на **Теодора Христова Цанкова**, кандидат в обявения конкурс за
присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в Научна област
1. Педагогика, Професионално направление 1.3. Педагогика на обучението
по..., научна специалност „Методика на обучението по изобразително
изкуство“

Научен ръководител: проф. д-р Зора Янакиева

Теодора Цанкова завършва висшето си образование в ПУ „Паисий Хилендарски“, специалност „Начална училищна педагогика“, със специализация „Изобразителното изкуство“, а през 2011 г. получава Професионална квалификация „Учител по изобразително изкуство“ в АМТИИ „Проф. Асен Диамандиев“. От 1991 г. е начален учител по „Изобразителното изкуство“ в ОУ „Виктория и Крикор Тютюнджян“ – Пловдив. Теодора Цанкова е придобила I ПКС в ДИПКУ към Тракийски университет Стара Загора. Кандидатката е представила всички необходими документи за участие в конкурса, в съответствие с държавните нормативни изисквания, които обхващат научна, художествена и преподавателска дейност. Теодора Цанкова е автор на четири публикувани статии, всички по проблематиката на дисертационния труд. Между 2016-2022 г. участва активно в различни художественотворчески дейности (проекти, конкурси и други художествени изяви).

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, изводи, заключение и използвана литература, съдържащ 230 страници, включващи текст, 36 таблици и 16 диаграми. Приложенията са 8 на брой с общ обем от 33 страници. Използвани са общо 134 библиографски източници (121 на кирилица и 13 на латиница). Подготвеният автореферат (49 стр.) коректно отразява структурата и съдържанието на дисертацията.

В увода Теодора Цанкова обосновава ясно обекта, предмета, целта, задачите, хипотезата и актуалността на дисертационния труд. Посочена е практическата значимост на труда, както и използваната методология на изследването.

В първа глава („Теоретична постановка на проблема”) се разглежда същността и историческото развитие на пейзажа, мястото и участието в обучението по изобразително изкуство. Представени са проблеми, свързани с пространствените измерения на пейзажа в изкуството, а също и обзор на предвиденият експериментален модел на обучение.

Втората глава („Постановка и провеждане на изследването”) обхваща организацията и провеждането на дидактическият експеримент. Представени са използваните методи и критерии на експерименталното изследване. За по-задълбоченото анализиране на проведеното експериментално обучение е осъществено анкетно проучване. Последната трета глава обхваща анализ на резултатите от експерименталното изследване. Посредством употребата на система от дидактически методи и изобразителни похвати за изпълнение на учебните практически задачи с акцент на изразните възможности на цветовете, учениците от прогимназиален етап развиват уменията си за пространствено изграждане на пейзажа, като показват значително по-добри резултати от учениците в контролната група, където обучението се осъществява традиционно. В част „Обобщения и изводи” са изведени получените резултати и заключения.

Изследваният проблем е закономерно следствие от професионалния и научен опит на докторанта. Представеният труд се отличава със своята цялостност и многоаспектност, отразена чрез съвременни теоретико-приложни идеи, анализи и заключения.

Научни приноси

1. Разработен е авторски експериментален модел за обучение по учебния проблем пейзаж, като част от обучението по изобразително изкуство в прогимназиален етап, насочен към изграждане на система от знания, умения и отношения у учениците за изграждане на пространството в пейзажа, чрез цветовете като изразно средство.

2. Подпомогната е съществуващата методическа система на обучение при изграждане на пространството в пейзажа, чрез включване в учебния процес на разработени авторски образователни презентации и методически табла „Стъпки”, като основни методи, в съчетание и с други допълващи методи.

3. Доразвит е диагностичният апарат със съответните критерии и показатели за анализ и оценка на живописните ученически творби от жанра „Пейзаж”. Експериментално доказана е неговата ефективност при осъществяване на диагностично-оценъчните процедури.

4. Създадени са образователни табла, презентации и материали отнасящи се към проблема за изграждане на пространството в пейзажа, представени на електронен и хартиен носител (в сборник „Албум: Стъпки в живописата”). Те са подходящи средства и методи за обучение на

учениците в пети клас, полезни и ценни са за педагогическата практика на художници и в работата на учителите по дисциплината „Изобразително изкуство” в средното общообразователно училище.

5. Проучването представлява оригинална гледна точка към приложеният и обследван педагогически модел за обучение на учениците от прогимназиален етап по учебния проблем пейзаж.

С оглед показаните резултати от дисертационното изследване предлагам автора да ги популяризира, чрез издаване на методическо ръководство.

Заклучение

Предложеният за изготвяне на становище дисертационен труд притежава необходимите достойнства на теоретично и практическо равнище с което удовлетворява изискванията за докторантско изследване. Разработен и апробиран е актуален проблем от сферата на методиката на обучение по изобразително изкуство.

Считам, че представеният дисертационен труд е оригинален и отговаря на изискванията на Закона за РАСРБ. Основавайки се на посочените достойнства на дисертационния труд **давам своята положителна оценка и препоръчвам** на Уважаемото Научно жури да **изготви Доклад–предложение до Факултетния съвет за присъждане на образователна и научна степен „доктор” на Теодора Христова Цанкова** в научна област 1. Педагогика, професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по..., научна специалност – „Методика на обучението по изобразително изкуство“.

(проф. д-р Благомир Папазов)

18.05.2022

гр. Варна